

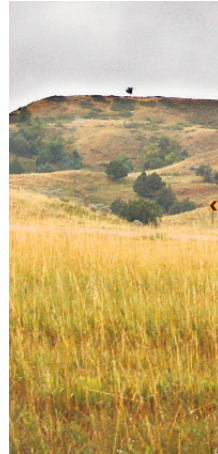
Den siste indianerkrig

Wounded Knee: Etter kraftige regnskyll kan man fortsatt finne beinrester etter levninger fra ofrene som aldri ble lagt i noen ordentlig grav.

«Natural Lakota»: Emerson Elk er en av få fullblods Lakota-indianere. Å være fullblods er viktig i dagens spente situasjon.

► overlevende fra general George A. Custers gamle regiment som led nederlag ved Little Big Horn. Det ble et blodbad. Man regner med at omkring 150 døde på stedet, mens de skadde og flyktende ble jaget, forfulgt og drept i løpet av de påfølgende dagene. Flere skadde, blant dem høvding Spotted Elk, frøs i hjel i snøstormen som kom om natta.

Æresmedaljer for nedslakting

Omkring 25 amerikanske soldater mistet også livet, hovedsaklig skutt av sine egne i kaoset som oppstod. I ettertid ble det utlevert 20 æresmedaljer til soldater som deltok i denne nedslaktingen. En utdeling som fortsatt skaper sterke følelser blant amerikanske indianere. Og som, hevder noen, er årsaken til at det amerikanske forsvaret fortsatt nekter å innrømme at det som skjedde ved Wounded Knee, var en massakre. For var det en massakre og ikke et slag, som forsvaret hevder, vil man måtte trekke tilbake æresmedaljene.

Og symbolsk nok, på den beskjedne offisielle minneplaketten ved åstedet, kan man se at noen har erstattet det originale ordet Battle med Massacre. Men fortsatt kan man skimte ordet Battle gjennom malingen.

På samme måte har noen strøket ut NO på skiltet til Longhorn Saloon som ligger noen kilometer unna, hvor man fortsatt kan skimte konturene av den opprinnelige

teksten; No Indians allowed.

Ved kirkegården blir vi oppsøkt av ei ung kvinne kledd i en tynn bomullsskjorte, vest og nakne føtter i slitte Adidas-sandaler. Hun skjelver og er gjennomfrossen. Hun er her for å selge enkle håndarbeidsprodukter til de få turistene som stopper opp. Hun har collegeutdanning, og snakker bedre engelsk enn de fleste indianerne vi treffer, men forteller at så lenge hun ønsker å bo på reservatet, så lenge hun ønsker å leve så tradisjonelt som omgivelsene tillater, er det ingen jobber å få. Den eneste muligheten, forteller hun lakonisk, er i kassa på Taco John's eller på Prairie Wind Casino. Med bøffelen forsvant i realiteten enhver mulighet for å leve tradisjonelt, og alt annet er å klamre seg til en tapt drøm. Men de holder ut. Om ikke annet så for å beholde den karrige jorda si.

Indianerne ønsker ingen grenser. De har fortsatt vansker med å akseptere at man kan tegne en strek på et kart, at denne streken gir eierskap til jorda, til vannet, gresset, at det er mulig å tenke seg en verden som ikke er hel, men delt i stykker og biter. At det er slik at om man følger viltet over en tegnet grense, så tilhører dette viltet noen andre enn den som jaktet det. Og paradoksalt nok er bøffelen på vei tilbake, men jakt er en umulighet. Bestanden er fortsatt for liten. Og de områder hvor bestanden er oppe på et akseptabelt nivå, er i nasjonalparker hvor enhver form for jakt i beste fall vil være underlagt strenge regler og restriksjoner.

Fint for oss, som natta før sov under åpen himmel i nasjonalparken Badlands, som strekker seg inn i Pine Ridge-reservatet, med bøfler bare 100 meter fra leirplassen,

«De har kartlagt oss, og vet at når overvekten her er halvblods, kvart og så videre, så vil vi ikke ha noen rett på dette landet lenger.»